

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

29 aprilie 2015**mun. Chișinău**

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

președinte – Nicolae Gordilă,

judecători – Ion Guzun și Elena Covalenco,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2014, în cauza penală declarată de inculpatul

Machidon Ivan Vasili, născut la 26 noiembrie 1991, originar și locuitor în s. Japca, r-nul Florești.

Termenul examinării cauzei:

1. *Instanța de fond de la 04.05.2012 pînă la 24.12.2012;*
2. *Instanța de apel de la 01.02.2013 pînă la 06.03.2013;*
3. *Instanța de recurs de la 21.05.2013 pînă la 09.07.2013;*
4. *Instanța de apel de la 30.07.2013 pînă la 28.01.2014;*
5. *Instanța de recurs de la 23.10.2014 pînă la 26.11.2014;*
6. *Instanța de recurs de la 18.03.2015 pînă la 29.04.2015.*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursului în cauză în baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Militare din 24 decembrie 2012, Machidon Ivan a fost condamnat în baza art. 368 alin. (2) lit. a) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

2. În fapt, prima instanță a reținut, că Machidon Ivan a fost încorporat la serviciul militar în termen de către CMT Soroca la 03.11.2010 și repartizat în unitatea militară 1002, unde a îndeplinit serviciul militar în termen în funcție de comandant grupa 2, plutonul independent comenduire a batalionului 3, în grad militar - sergent inferior.

În aceeași unitate militară, în perioada lunilor iunie - iulie a anului 2011, efectuau serviciul militar în termen soldații Ciobanu Maxim, Erașcu Serghei, Untu Ion, Potapov Maxim, Popa Vasile, Bobeica Mihail și Bahnă Alexandru pentru care Machidon Ivan era superior după gradul deținut, iar față de Erașcu și Bahnă și după funcția ocupată.

Astfel, în perioada lunilor iunie - iulie 2011, sergentul inferior Machidon Ivan de comun acord cu sergentul inferior Bucur Radion, la acțiunile ilegale ale căror a aderat și soldatul Bulat Dmitrii, fiind pe teritoriul batalionului 3 al unității militare 1002, dislocate str. Corolenco, nr. 7, mun. Chișinău, a încălcat grav cerințele art. 26 a Legii Republicii Moldova cu privire la statutul militarilor, art. art. 14, 15, 94, 116 al Regulamentului Serviciului Interior al Forțelor Armate ale Republicii Moldova, art. 5 al Regulamentului Disciplinei Militare, a admis intenționat acte de violență, împreună cu alte persoane, săvârșite asupra militarului, în următoarele împrejurări:

La 08 iunie 2011, aproximativ la ora 14.00, sergentul inferior Machidon Ivan, în timp ce se afla în dormitorul plutonului de comandă, în scopul de a-și evidenția superioritatea față de soldatul Ciobanu Maxim, i-a aplicat intenționat ultimului 2 lovituri cu pumnul în regiunea pieptului.

Apoi, în perioada zilelor de 09 - 24 iunie 2011, practic în fiecare zi, în timp ce se afla în dormitorul plutonului sau la serviciul pe Punctul de Control și Trecere a Departamentului Trupelor de Carabinieri, i-a aplicat intenționat soldatului Ciobanu Maxim lovituri multiple cu pumnul în regiunea pieptului și în regiunea capului.

Tot Machidon Ivan, la 14 iunie 2011, aproximativ la ora 19.00, în timp ce se afla în dormitorul plutonului, s-a apropiat de soldatul Potapov Maxim și i-a aplicat intenționat cu pumnul circa 5 lovituri în regiunea capului și 2 lovituri în regiunea pieptului.

Apoi, aproximativ la ora 21.55, a aceleiași zile, Machidon Ivan, promovând relații neregulate în unitate, fără careva motiv, la fel în dormitorul plutonului, s-a apropiat de soldatul Popa Vasile și i-a aplicat intenționat 4 lovituri medii cu palma dreaptă în regiunea obrazului stâng.

Ulterior, în perioada zilelor de 15-30 iunie 2011, practic în fiecare zi, se apropia de soldatul Potapov Maxim și promovând relațiile neregulate în unitate, fără careva motiv, îi aplica intenționat lovituri puternice, în total, în perioada menționată, aplicându-i cu pumnul drept circa 15 lovituri în regiunea capului, circa 15 lovituri în regiunea pieptului și cu genunchiul piciorului drept circa 10-15 lovituri în regiunea mușchiului piciorului stâng.

Tot el, la 20 iunie 2011, în intervalul de timp 20.00 - 22.00, în timp ce se afla în dormitorul companiei, împreună cu soldatul Bulat Dmitrii, s-au apropiat de soldatul Potapov Maxim și în scopul demonstrării superiorității, i-au aplicat intenționat lovituri puternice cu pumnii, după cum urmează: Machidon Ivan circa 5 lovituri în regiunea capului și 2-3 lovituri în regiunea pieptului, iar Bulat Dmitrii circa 1-2 lovituri în regiunea capului și 3-4 lovituri în regiunea pieptului.

Apoi, la 21 iunie 2011, aproximativ la ora 21.50, Machidon Ivan, fiind în dormitorul plutonului, s-a apropiat de soldatul Untu Ion indicându-i să i-a poziția drept, după ce fără careva explicații i-a aplicat circa 4 lovituri puternice cu pumnul drept în regiunea pieptului.

Ulterior, la 24 iunie 2011, aproximativ la orele 08.30, Machidon Ivan, în timp ce se afla în dormitorul companiei, s-a apropiat de soldatul Erașcu Serghei și sub pretextul că nu așterne bine patul i-a aplicat intenționat 3 lovituri puternice cu pumnul în regiunea pieptului.

Pe lângă aceasta, la 25 iunie 2011, aproximativ la orele 21.30, Machidon Ivan, în timp ce se afla în dormitorul companiei, în comun acord cu sergentul inferior Bucur Radion, s-au apropiat de soldatul Ciobanu Maxim și în scopul evidențierii superiorității sale, i-au aplicat intenționat multiple lovituri, după cum urmează: Machidon Ivan cu pumnul drept circa 10 lovituri în regiunea pieptului și circa 5 lovituri în regiunea mușchiului mâinii drepte mai jos de umăr, cu genunchiul piciorului circa 5 lovituri în regiunea mușchiului piciorului drept, mai sus de genunchi, și Bucur Radion cu ambii pumni circa 10 lovituri în regiunea pieptului și cu genunchiul piciorului 5 lovituri în mușchiul piciorului stâng mai sus de genunchi.

Soldatul Bulat Dmitrii, văzând acțiunile ilegale a lui Machidon Ivan și Bucur Radion, în scurt timp după ce ultimii au încetat aplicarea loviturilor, în scopul

susținerii acestora, a aderat la acțiunile lor criminale și a aplicat intenționat soldatului Ciobanu Maxim, cu pumnul drept, circa 5 lovituri în regiunea pieptului.

Tot Machidon Ivan, în perioada zilelor de 26-30 iunie 2011, periodic se apropia de soldatul Ciobanu Maxim și în scopul demonstrării superiorității sale, îi aplica intenționat lovituri cu pumnul în regiunea pieptului.

Mai mult ca atât, la 28 iunie 2011, aproximativ la ora 15.00, Machidon Ivan, fiind în dormitorul plutonului s-a apropiat de soldatul Erașcu Serghei, în scop de a-și demonstra prioritatea, i-a aplicat intenționat 2 lovituri puternice cu pumnul drept în regiunea pieptului.

Apoi, la 15 iulie 2011, aproximativ la ora 16.00, Machidon Ivan, fiind în serviciu la Punctul de Control și Trecere, s-a apropiat de soldatul Bahnă Alexandru și fără careva motive i-a aplicat intenționat 2 lovituri medii cu pumnul în regiunea capului.

Ulterior, la data de 20 iulie 2011, aproximativ la orele 13.30, Machidon Ivan, în timp ce se afla în dormitorul plutonului, s-a apropiat de soldatul Bobeica Mihail indicându-i să i-a poziția drept, după ce, în scop de a-și evidenția superioritatea, i-a aplicat intenționat 2 lovituri medii cu cotul în regiunea pieptului.

În urma acțiunilor violente comune a sergenților inferiori Machidon Ivan și Bucur Radion, la care a aderat și soldatul Bulat Dmitrii, părților vătămate: Ciobanu Maxim, Erașcu Serghei, Untu Ion, Potapov Maxim, Popa Vasile, Bobeica Mihail și Bahnă Alexandru le-au fost cauzate dureri fizice.

3. Avocatul Negru Olesea, în numele inculpatului Machidon Ivan, a contestat cu apel sentința în latura stabilirii pedepsei, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia lui Machidon Ivan, sa-i fie aplicată o pedeapsă în limitele sancțiunii prevăzute de art. 368 alin. (2) lit. a) Cod penal, cu aplicarea art. 90 Cod penal.

În motivarea apelului, avocatul a specificat că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă și fără izolarea acestuia de societate, deoarece acesta a săvârșit infracțiunea pentru prima dată, și-a recunoscut vina integral și nu a cauzat vre-un prejudiciu părților vătămate.

3.1. Inculpatul Machidon Ivan, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului pentru prima instanță, prin care să-i fie stabilită o pedeapsă non-privative de libertate, dat fiind faptul că nu are antecedente penale, nu cunoștea data judecării cauzei de către instanța de fond, fiind plecat peste hotare, din aceste considerente a fost în imposibilitate de a se prezenta la ședințele de judecată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06.03.2013, au fost admise apelurile avocatului Negru Olesea în numele inculpatului și al inculpatului Machidon Ivan, casată sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit căreia Machidon Ivan, a fost condamnat în baza art. 368 alin. (2) lit. a) Cod penal, la 3 ani închisoare, iar în baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

4.1. În argumentarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, instanța de fond analizând cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect a dedus vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 368 alin. (2) lit. a) Cod penal - *lovirea subalternilor de către șef în timpul când aceștia îndeplinesc*

obligațiunile legate de serviciul militar, săvârșită de trei persoane or, încadrarea juridică nici nu se contestă de apelanți.

La individualizarea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de circumstanțele cauzei și anume: inculpatul recunoaște vina, se căiește de cele comise, antecedente penale nu are, prin infracțiune nu a cauzat careva prejudiciu, are o vîrstă tînă, a fost în imposibilitate să se prezinte în instanța de fond, mai mult, în privința lui Bucur R. și Bulat D., cauza în privința cărora a fost disjungată, este o sentință definitivă în baza căreia au fost condamnați la o pedeapsă non-privativă de libertate (f.d.41-45 vol. III).

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat posibilă aplicarea în privința inculpatului Machidon Ivan a prevederilor art. 90 Cod penal.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitînd casarea acesteia, cu menținerea sentinței fără modificări.

În motivarea cerințelor sale, procurorul a menționat, că atît avocatul Negru Olesea, cît și inculpatul Machidon Ivan, au declarat apeluri împotriva sentinței Judecătoriei Militare din 24.12.2012, peste termenul de 15 zile, prevăzut de art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, iar instanța de apel a admis contrar prevederilor legale apelurile declarate.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 09.07.2013, a fost admis recursul ordinar declarat de procuror, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. La adoptarea soluției date, instanța de recurs a reținut că, potrivit recipisei din 17.12.2012, semnată de către avocatul Negru Olesea, care a acționat în numele inculpatului Machidon Ivan, aceasta a fost înștiințată despre data pronunțării publice a sentinței motivate și s-a obligat să se prezinte la ședința din 24.12.2012, cînd va avea loc pronunțarea integrală a sentinței. (f.d. 162 vol. III)

Din conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată din 24.12.2012, s-a constatat că avocatul Negru Olesea, nu s-a prezentat la ședința respectivă, în care a fost pronunțată public sentința și nici nu a informat instanța despre motivul neprezentării sale. (f.d. 163, vol. III)

Instanța de recurs a constatat că, inculpatul Machidon Ivan, fiind anunțat în căutare pe motivul neprezentării în instanța de fond, a fost reținut de organele de drept la 03.01.2013, și în aceeași zi, i-a fost înmînată copia sentinței motivate a Judecătoriei Militare din 24.12.2012, fapt confirmat de el în ședința instanței de recurs, iar apel a declarat la 31.01.2013, cînd apelul s-a înregistrat în cancelaria instanței de apel.

Astfel, instanța de recurs a considerat că, concluzia instanței de apel nu este conformă cu materialele dosarului or, inculpatul a fost reținut la 03.01.2013, ceea ce se confirmă prin comunicatul adresat Judecătorie Militare din 03.01.2013 al Comisariatului de Poliție al r-lui Florești, (f.d. 176, vol. III), în aceeași zi i s-a înmînat și copia sentinței, în care se conține înscrisul semnat de inculpat, precum că, copia sentinței a fost primită de dînsul la 03.02.2013, totodată, cifrele „02” fiind modificate.

În final, instanța de recurs a concluzionat că, data de 03.02.2013, indicată pe copia sentinței, se consideră a fi o eroare, dat fiind că, din textul apelului declarat, rezultă că inculpatul a expediat în adresa Curții de Apel Chișinău la 28.01.2013 plîngerea sa, care ulterior, a fost recepționată de Curtea de Apel Chișinău la

31.01.2013 (f.d. 183, vol. III), și, de asemenea, în cadrul ședinței instanței de recurs, inculpatul a menționat că după ce a primit copia sentinței motivate a scris cererea de apel.

7. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 28.01.2014, au fost respinse apelurile avocatului Negru Olesea în numele inculpatului și al inculpatului Machidon Ivan, ca depuse peste termen, cu menținerea sentinței fără modificări.

7.1. În argumentarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, sentința instanței de fond a fost pronunțată la 24.12.2012, însă apelul avocatului Negru Olesea în numele inculpatului a fost depus la 14.01.2013, iar apelul inculpatului Machidon Ivan a fost scris de către acesta, la 28.01.2013, adică peste termenul de 15 zile de la pronunțarea sentinței integrale, la fel de către apărare și inculpat, nu au fost invocate careva motive întemeiate, dovedite prin probe, care ar fi determinat ratarea termenului de depunere a apelului.

Astfel, instanța de apel a reținut că, conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 17.12.2012, avocatul Negru Olesea a participat în ședință și a semnat recipisa (f.d. 162, vol. III) despre faptul înștiințării cu privire la data pronunțării sentinței motivate la 24.12.2012.

Prin urmare, chiar dacă la data de 24.12.2012, avocatul Negru Olesea nu a fost prezentă la pronunțarea sentinței motivate, termenul de atac pentru ea a curs de la acea dată.

Instanța de apel a constatat că, conform notei informative nr. 46 din 03.01.2013 a Comisariatului de Poliție al r-lui Florești - Machidon Ivan a fost reținut la 03.01.2013 și tot atunci i-a fost înmînată copia sentinței (f.d. 176, 177-179, vol. III).

Prin urmare, depunerea apelului de către avocatul Negru Olesea în numele inculpatului la 14.01.2013 și inculpatul Machidon Ivan la 28.01.2013, s-a efectuat cu omiterea termenului legal, de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale pentru avocat și 15 zile de la data primirii copieii sentinței pentru inculpatul aflat în stare de arest, care s-a eschivat de la prezentarea în instanță, nu a participat la judecarea cauzei.

8. Nefiind de acord cu decizia nominalizată, fără a invoca vreun temei din cele 16 prevăzute în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, avocatul Negru Olesea în numele inculpatului Machidon Ivan a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei instanței de apel în latura stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit căreia lui Machidon Ivan, sa-i fie aplicată o pedeapsă în limitele sancțiunii prevăzute de art. 368 alin. (2) lit. a) Cod penal, cu aplicarea art. 90 Cod penal.

În motivarea celor invocate, avocatul a specificat că, termenul de declarare a apelului urmează a fi calculat din data cînd inculpatul a aflat despre condamnarea sa și a solicitat contestarea soluției respective, or, poziția acestuia nu avea cum să o cunoască pînă la arestul acestuia la 03.01.2013.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 26 noiembrie 2014, s-a dispus inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Olesea Negru în numele inculpatului Machidon Ivan, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2014, în cauza penală în privința lui *Machidon Ivan Vasiliu*, din motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute de art. 430 Cod de procedură penală.

9.1 În argumentarea soluției adoptate, instanța de recurs a menționat că, din conținutul recursului înaintat de avocat, se constată că autorul critică hotărârile în latura stabilirii pedepsei inculpatului Machidon I., neinvocând nici un temei din cele prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, în timp ce potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

În acest context, se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de avocatul Negru Olesea în numele inculpatului Machidon Ivan din motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute în art. 430 Cod de procedură penală.

10. La 27 februarie 2015, inculpatul Machidon Ivan, împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar în care solicită casarea acesteia cu remiterea cauzei penale la rejudecare pe motiv că, judecata a avut loc fără participarea inculpatului; cauza a fost judecată fără citarea legală a inculpatului; norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

În drept, recurentul face trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 4), 5), 16) Cod de procedură penală.

10.1. Pe cauză a fost depusă referință de către procuror, care consideră că în privința recursului inculpatului urmează să fie dispusă inadmisibilitatea acestora din motiv că este declarat peste termen.

11. Verificând argumentele recursului ordinar în raport cu actele cauzei Colegiul penal consideră, că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Din conținutul recursului ordinar declarat de către inculpatul Machidon Ivan, rezultă că acesta nu este de acord cu decizia instanței de apel invocând totodată că instanța greșit i-a respins apelul declarat, ca fiind depus peste termen, deoarece ultimul nu a fost anunțat despre data ședinței.

Potrivit art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora persoanele indicate în art.401 nu au folosit calea apelului ori au retras apelul, dacă legea prevede această cale de atac.

Din materialele cauzei rezultă că, sentința Judecătoriei Militare din 24 decembrie 2012 de către inculpatul Machidon Ivan a fost contestată cu apel, însă apelul acestuia a fost respins, ca depus peste termen, deoarece prima instanță a pronunțat sentința la 24 decembrie 2012, însă inculpatul nu s-a prezentat în ședință iar ulterior a fost anunțat în căutare.

Conform Notei informative nr. 46 din 03 ianuarie 2013 a CPR Florești, inculpatul Machidon Ivan a fost reținut la 03 ianuarie 2013 și tot atunci i-a fost înmînată copia sentinței (f.d. 176-179, vol. III).

Apelul depus de inculpatul Machidon Ivan a fost expedit la **30 ianuarie 2013**, ce se confirmă prin sigiliul poștal (f.d. 184, vol. III) și a parvenit în instanța de apel la 31 ianuarie 2013, fapt confirmat prin sigiliul cancelariei Curții de Apel Chișinău, cu numărul de intrare 956 (f.d. 183, vol. III).

Prin urmare, depunerea apelului de către inculpatul Machidon Ivan s-a efectuat cu omiterea termenului legal, ori potrivit art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile din data primirii copiei sentinței pentru inculpat arestat, care s-a eschivat de la prezentarea în instanță.

Astfel, în cazul recunoașterii apelului ca tardiv, instanța de apel nu mai examinează legalitatea și temeinicia apelului, adică nu poate fi vorba despre o examinare în fapt și în drept a hotărârii atacate, ceea ce înseamnă că nu se verifică fondul cauzei. Așadar, sentința rămîne definitivă la data expirării termenului de apel.

Raportînd situația reținută în cauză la prevederile art. 420 alin. (1) Cod de procedură penală rezultă că, inculpatul Machidon Ivan nu este în drept să declare recurs ordinar în ceea ce privește calificarea acțiunilor sale, din motiv că în speță nu a fost utilizată calea ordinară de atac – apelul.

Instanța de recurs, avînd în vedere că decizia instanței de apel cu privire la tardivitatea apelului este întemeiată, nu este în drept să se expună asupra fondului cauzei.

Totodată, Colegiul reține că, decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2014 a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Olesea Negru în numele inculpatului Machidon Ivan la 15 octombrie 2014.

Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 26 noiembrie 2014, recursul apărătorului a fost declarat inadmisibil, din motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute de art. 430 Cod de procedură penală. Astfel, în speță, de către avocatul Olesea Negru în numele inculpatului Machidon Ivan, a fost utilizată calea recursului ordinar.

Prin urmare, avînd în vedere cele expuse mai sus, recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

12. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de inculpatul *Machidon Ivan Vasiliu*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2014, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **13 mai 2015**.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Elena Covalenco